

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

29. An tortura, cum adeo periculosa sit, ex vsu tolli debeat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

continuo vera putant, quæ rei in torturis confessi? 209
tendebat, ac proinde grauissimum in-
dicium culpæ: nec ad me scilicet mitti
poterat, vt, an ita esset, intelligeretur.
Ecce qui processus!

* Audi Lector: Est quod te moneam:
Hoc loco enim commode lecturus videris
APPENDICEM illam de Tortura, quæ infra
habetur in libelli huius fine.

D V B I V M XXIX.

*An tortura, cum adeo periculosa sit, ex vfu
tollī debeat?*

RESPONDEO, Docui supra in extir-
pandis ex agro Reipublicæ ziza-
niis ea plane remouenda esse, quæ mo-
rale & frequens periculum inuehant si-
mul euellendi tritici. Ita ratio natura-
lis, ita ipse legifer noster Christus, il-
liusq; verborum in Ecclesia Catholica
legitimi interpretes aiunt; vt negari
non possit.

Docui præterea torturas seu quæstio-
nes ita hodie administrari solere, vt re-
uera frequens & morale periculum ipsi

P

tri-

tritico minentur, quod adeo verum est
 vt de facto ita sæpiissime accidisse ac tri-
 ticum plurimum euulsum esse iurare
 audeam mihi moraliter esse certum.

Quibus tanquam maiore & minore
 propositione firmiter collocatis, con-
 clusio in bona forma figuræ primæ ne-
 cessario infertur, *tollendam igitur peni-*
tusq; ex usu proscribendam esse torturam.
Aut saltem ea omnia & singula corrigenda,
aliterq; moderanda, quæ hanc periculi neces-
sitatem torturis imponunt. Alterutrum i-
uadi non potest.

Atque hanc doceo Principes con-
 scientiæ rem esse, quam non ipsi solum,
 sed & eorum Consiliarij & Confessarij,
 si dissimulatione ac taciturnitate sua
 prætereunt, coram Iudice supremo ex-
 plicatam dabunt. Nolo vt mihi credant:
 consulant Theologos, & inuenient in
 humano sanguine ludi non posse, nec
 capita nostra esse pilas, quas pro libitu
 leuiter temereq; iactare liceat, vt nunc
 quidam optimorum Principum non o-
 ptimi Inquisitores facere videntur, cum
 ad leuissimum quemque suspicionis ru-
 mu-

musculum ad adeo periculosas torturas
profiliunt: & quidem illos etiam in que-
stiones vocant, quorum apud omnes
probitatis & integerrimæ vitæ fama vel
grauissimis indiciis elidendis sola suffi-
ceret. Vbi nunc quod in iure metus tor-
turæ ipsi torturæ æquiparatur? quodq;
grauissimi auctores hunc solum incuti
sufficere putant? Cur non id potius am-
plectimur, & non nisi seuerissimi esse
volumus in re tam periculosa? Quic-
quid sit, ad hoc quamprimum Princi-
pes animum conferant, vt omni qua
possunt & sua & suorum Consiliario-
rum industria, tum quæstionibus mo-
derationem, tum innocentibus maio-
rem securitatem inueniant: Syllogif-
mus quem dedi bonus est; stringit con-
clusio; & vel tolli quæstiones, vel absq;
dicto innocentum periculo exerceri
conuincit: Alterutrum horum effuge-
re non est; viderint quid agant. Imus
omnes ad æternitatis tribunal; vbi si
de quouis verbo otioso explicanda ra-
tio est, quid par est de humano sangui-
ne existimare? Vrit me charitas,

& incendio interiore vexat, ne non o
mni studio iis me incēdiis interponam
quæ metuo ne sinisterior quis flatus et
iam in immerētes impellat. Argumen-

NB tum est quoddam penes me, occultum
adhuc; reuelandum suo tempore ac lo-
co; quo id mihi penitus persuadeo, vt
nullatenus dubitem, inter quaslibet
QVINQVAGINTA ad rogum condemna-
tas, vix quinque aut vix duas nocentes
interesse. Audiat vero quisquam Magi-
stratum id manibus palpare velle, da-
bo operam suo tempore vt palpet; nam
& supra promisi dubio II. ratione 8.
Sed frustra.

D V B I V M XXX.

*Quæ præcipue documenta Confessariis Sagra-
rum tradenda putemus?*

RESPONDEO, Rogabat me nuper
Sacerdos quidam Sempronius, vt
quoniam videretur ad reorū confes-
siones adhibendus, breuiter instrue-
rem in nonnullis, quæ utilia scitu essent.
Negavi primum, & sane causam dedi.
Nam, mi Semproni, inquam; persuasum
ego